

In november nog geen winterrust

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

Dat de rooitijd voor vaste planten als officieuze regel op 1 november begint, betekent nog niet dat de planten dan al goed in rust zijn. De meeste planten zijn namelijk pas na 1 december in hun volledige ruststadium. Omdat de afroepen nu eenmaal 1 november starten en het voor de arbeid belangrijk is dat op deze datum wordt gestart met rooien, kan er niet op de echte goede rooi-datum worden gewacht. Omdat de plant zich ondanks onze prioriteiten niet aanpast, zal de behandeling die de vroeg gerooide planten krijgen, moeten worden aangepast aan het stadium van de plant. Gelukkig is dit met een beetje aandacht vrij goed te regelen.

OVERLEVINGSTADIUM

De rustperiode van de plant is een toestand van de plant waarin deze het beste tegen extreme omstandigheden bestand is. Ook het rooien en bewaren van de planten behoren tot deze extreme omstandigheden. In feite overbrugt de plant in deze toestand de periode waarin hij niet kan groeien. Als het in rust gaan eenmaal in gang is gezet is er in de regel geen weg meer terug. In deze fase zullen de meeste planten niet meer reageren op impulsen van buitenaf. Pas als de rust helemaal is ingetreden, kan er sprake zijn van rustdoorbreking. Bij de planten uit de gematigde streken, zal deze rustdoorbreking plaats vinden door een be-

paalde hoeveel koude. Pas als deze periode achter de rug is kan de plant weer gaan groeien. De lengte van de koude periode, is een combinatie van temperatuur en tijd en is voor elk gewas, zelfs voor elke cultivar anders. De meeste planten gaan het snelst in rust bij een temperatuur tussen 5 en 10°C. Als het warmer is en het in rust gaan is nog niet gestart, gaat de plant weer groeien, is het kouder dan duurt het langer voordat de planten in rust zijn. Dit houdt in dat planten, als ze niet in rust zijn, direct in de koelcel bij plus 0 worden gezet er langer over doen om in rust te komen en dus langer kwetsbaar zijn. Hiertegenover staat dat de temperatuur van tussen 5 en 10°C, een niet ideale temperatuur is om te bewaren. Het hangt dus van het product af waar de eerste bewaring plaats vindt. Is het een hard product, dan kan het beste de tussentemperatuur aangehouden worden. Bij zwakke producten is het verstandiger om direct kouder te bewaren. Deze keuze wordt tevens bepaald door het doel waarvoor de plant bestemd is. Moet de plant weer zo snel mogelijk gaan groeien, is het verstandig om de tussentemperatuur toch aan te houden. Hierdoor gaat de plant eerder in rust en kan dus ook eerder aan de rustdoorbreking beginnen en hierdoor eerder weer starten.

WANNEER IN WINTERRUST?

Alleen planten die van nature geheel zijn afgestorven zijn in winterrust. Hoewel er voor sommige gewassen meetmethoden bestaan om de rust in de plant te meten, zijn deze voor de vaste planten gewassen nog niet beschikbaar. Dit wil niet zeggen dat deze methoden niet

voor vaste planten te ontwikkelen zijn, maar de individuele gewassen zijn te klein om hier veel onderzoek naar te doen. Het is ook gevaarlijk om aan te nemen dat wat voor de ene cultivar geldt, ook voor de andere cultivar van toepassing is. Bij sommige gewassen zoals bv. Astilbe is de winterrustfase wel visueel te bepalen. Als de plant in rust is vallen de steeltjes er zonder beschadiging vanzelf af. Is de rust nog niet ingetreden dan zitten ze vast en geven een beschadiging als ze eraf getrokken worden. Dit los zitten van de oude gewasdelen is voor veel planten waarschijnlijk een leidraad om een indruk te krijgen van de mate waarin een plant in rust is.

KWETSBAAR.

Het is van belang om te weten dat de planten in november nog niet in rust zijn, zelfs als we hier niets aan kunnen doen. Dit is belangrijk omdat de planten in deze periode kwetsbaar zijn. De planten zullen eerder verstikken als ze na het rooien met veel grond te lang blijven staan. Daarnaast zullen deze planten ook eerder verdrogen dan planten die in volledige rust zijn. Verdroging en verstikking vroeg in de bewaring is de grootste oorzaak van bewaarschimmels later in de tijd. Zorg er dus voor dat de handelingen na het rooien, zoals het verwijderen van grond en gewasresten ook direct na het rooien gebeurt. Schade door verkeerd behandelen is vaak een kwestie van een paar dagen. De eerste dagen van de bewaring zijn meestal cruciaal voor de vitaliteit van de planten gedurende de rest van de winter.

